

1894

LA TOMASA

SETMANARI CATALÀ

10 centims lo número

Si algun boig qué dir hi té
 ab lo meu trajo .. son ganas;
 ¡No hi anavan las romanas!
 Donchs jo hi puch anar també.

CRÓNICA DE LA SETMANA

Dos Estrenos: En lo teatro Romea tingué lloch 'l de la comedia en 3 actes *La Suripanta (Ells y Ellas)* del nostre director Sr. Ferrer y Codina, quat personalitat 'ns priva tota classe de comentaris per lo que 'ns limitarem á fer historia de la vetllada.

A pesar de lo desapacible de la nit, lo teatro estava plé d'una distingida concurrencia que no pará de riurer los innumerables xistes de que está plagada la obra, qual argument plé de *calambours* fa que l' espectador tinga d'estar ab molta atenció pera no perdre lo fil de la trama.

Al finalisar lo primer acte lo públich va prorrompre ab nutrits aplausos obligent al Sr. Ferrer y Codina á presentarse dos ó tres vegadas en escena, quals demostracions d'agrado se repetiren als finals del segon y tercer, resultant un éxit franch y ruidós com no recordém de altre igual desde 'l colossal de *Tenorios* del propi autor, qual estreno tingué lloch la temporada passada.

L'execusió fluixa salvo raras escepcions.

Lo tipo de *Suripanta* á cárrech de la Sra. Parreño, magistral á tot serho. Lo *pinxo*, lo Sr. Serraclara, va interpretar lo de punta á punta. Rés tenim que dir de los Srs. Goula y Capdevila que van brodar los seus respectius papers. Lo Sr. Fuentes va fer un gomós *qu'enganyava* y las Sras. Monner y Clemente varen estar com vulgarment 's diu, clavadas en los seus rôles.

Los Srs. Santolaria, Fernandez y Capdevila (Don Llorens) ajudaren al conjunt ab perfecció al igual que la Sra. Galí y Sr. Pinós.

Creyém que *La Suripanta* quedarà obra de cartell y que l'Empresa 'n treurá magnífichs resultats pecuniaris.

Tota la premsa local, escepció feta de la imparcial *La Publicidad*, parla ab entussiasme de la obra.

LLAS QUE NO LLIGA

A lo abans citat títol s'ha estrenat en lo teatro de Novetats un drama en 3 actes y en castissa prosa original del reputat autor dramátich D. Joseph Amat y Capmany.

La causa de ser l'autor un apreciat amich de la Redacció, fa que 'ns privi de elogiar degudament la importancia que se mereix, pero ab tot, nostre deber 'ns imposa la obligació de manifestar que obtingué extraordinari éxit sent l'autor cridat en tots los actes; no volguent sortir fins al final de la obra, que se li prodigá una verdadera ovació.

La nova producció d'argument senzill y ben tramat se fa altament interessant per la tassis que 's desarrolla, ja que 'ns ensenya als profans, un detall de jurisprudencia que ab seguritat los mes dels espectadors igno-

ravan y que l'autor ab los coneixements que de sa important carrera posseheix, ha sabut presentar magistralment.

Llástima es que enamorat del fondo, hagi descuidat un xich la forma, ja que en lo curs del desarrollo s'hi nota *algo* que no está á la altura de sa fecunda ploma.

Lo tipo del Sr. Jaume, protagonista si aixís se pot dir, de la obra, pot ser no resulta lo que l'autor sens dupte se proposá y lo que hauría de ser, ja que las truhanerías que fan los demés personatjes contra éll pera lograr sa infelicitat, fan que l'home ruí, pervers y miserable, resulti al fi lo personatje mes simpátich al espectador, lamentant donchs per tal motiu, la catástrofe final que l'espectador voldria fos al revés.

De lo coneixement que lo Sr. Amat té de la escena, ne son bona mostra los finals dels actes primer y segon y lo de la obra, moment en 'l que ab justicia siguié cridat ab insistencia lo Sr. Amat á las taulas.

Los actors baix la entesa direcció del Sr. Borrás estigueren acertats en son comés, distingintse particularment ademés d'él, las Sras. Ferrer y Sala y los Srs. Guitart y Virgili.

La direcció escénica de primera.

Aixís s'ha de fer.

Nostra enhorabona á tots.

ESTUDIANT.

MON INSTRUMENT

FASSI un poeta de sotana
ressonar la marcial trompa
cantant ab épica pompa
los alts fets de 'n Carlos Gana;
canti dels clatells de llana;
lo valor que rés conmuo,
vegi si 'ls amaga l'ou
inventant las grans victorias;
que jo, per cantar sas glorias
ab un xiulet ne tinch prou.

Fassi un vell capitalista
soná una replena bossa
per lográ una bona mossa
que de fina 's pert de vista,
digi aprés de sa conquista
la disfruta en franch colou
que jo que no tinch un sou
ni l'envejo la riqueza,
per burlarm' de sa ximplesa
ab un xiulet ne tinch prou.

Polsi la apolínea lira
un romántich per sa dama,
cantant l'ardorosa flama,
l'inmens amor que l'inspira;
cántili com trist suspira
de trobarli 'l cor tant fret;
jo, si á una faig l'ullet
y ella esquerpa no 's presenta,
per deixarla ben contenta
ne tinch prou ab un xiulet.

A. PALLEJÁ.

Com sol passar

D'una nena bonica y aixerida
un vell s' enamorá,
y com tenia quartos. va lograla,
còm es molt natural.
Sempre que á passejar 'ls dos sortían
se 'n reya lo vehinat,
veyent una parella tan estranya;
un duo tan flamant.
Ella vestía sempre á la *dernière*,
ab llassos blancs y b'iaus
y un sombrero ab aucells y una som-
que valia molts naps. (brilla
Ell, en cambi, semblava 'l seu lacayo,
ab uns pantalóns llarchs
y una levita negra ja lluhenta
y un sombrero de 'ls alts.
Aixis va passá un any, 'l pobre gueto
gelós y cap-ficat,
no deixava un moment á sa costella
per pór d' un...desengany.
Un día algo malalt, trist va sentirse
y sa mullé, plorant,
tingué que anar corrents á casa un met-
perque 'ls treyés del pás. (je
Pero inútils van ser las medicinas,
aixarops y pegats,
puig 'l pobre marit, ab tres setmanas,
va esser al calaix,
deixant de tots sos bens á ella heredera
pero ab la condició gran
que si ab altre intentava maridarse
perdría 'l capital.
Aixis lo testament clar ho explicava.
¡Vale!ta atrocitat!
Una noya tan jove y tan guapeta
condempnada á passá
'l resto de sa vida en abstinencia...
en dejuni constant.

A quantas donas joves aixó 'ls passa,
y després de pensar
al vici repugnant bojas 's llesan
per recullí uns quants rals!...
J. T. Y R.

"TRAS DE CUERNOS"...

ASSEJANTME l' altre día
per la Rambla de las Flors,
se m' acosta una pobreta
seguida de tres xicots,
y ab una veu llastimosa
me digué allargant la má:
—¡Bon senyoret, compadeixis!
¡Fassim una caritat!
Soch una pobre viudeta
ab dotse fills petitets,
y fá mes de quinze dias
que no havém menjat calent.
Encar que siguin cinch céntims
per pogué' comprá un llonguet:
senyoret, per poch que sigui,
Deu ja li tindrà present.—
Fico la má á la butxaca
y 'm trech deu céntims: «Teniu»
—¡Oh, gracias! ¡Gracias!- va dirme-
y vaig seguí 'l meu camí.
Quan de prompte, per la espatlla
sento m' agafa una má;
'm giro, y veig á la viuda
qu' habia fet caritat.
—¡Perqué soch pobre—va dirme—
's creu que m' enganyará?
Aquets deu céntims son falsos
y son los que m' ha donat.
Miri si en un altre puesto
los podrá ferlos passar,
que jo d' aquets no n' admeto.
Ja me 'ls está cambiant.

QUIMET BORRELL.

Nocturn

OSCA es la nit; hi ha pastetas;
dos quarts de tres han tocat,
pel carrer va un embossat
qu' es lo Quimet Farinetas.
De prompte son pas deté
y enfadat diu:—¡Viva Cristo!
butxaqueja, encent un misto,
y mira 'l fanch ab dalé;
busca per tots los cantóns,
y 'l fanch regira ab neguit,
sortint del fons de son pit,
mil renéchs y exclamaciós;
y ab afany tot conmogut,
sense veurhi de cap ull,
d' alegría ansiós recull
cinch céntims que li han caigut.

R. C. P.

CANTARS

Vareig veure que besavas
ahir á un nin,
y plé d' enveja, vaig dirte:
besam á mí.

Veus l' aucell com salta
dalt l' arbre frondós?..
Donchs d' eix modo, nina
salta lo meu cor
al veurer ta cara
bella com lo sol.

Los petóns que fa una mare
al seu fill, son ensucrats;
pero 'ls d' una nina á un jove
son sucre y mel barrejat.

RAMÓN LLEI.

NOSTRA PATRIA

MENTRES tinguém encar' en nostra terra
milers d' homes portant gorra morada;
gayas xamosas nenas que lluheixin
en son rostre la mantellina blanca;
homes braus y farrenys de fornít rostre
que roja barretina sos caps tapa,
y que al veure 'ls recorda ab alegría
los grans y bélichs nets dels Almogávors,
ab goig podrém dir sempre ben joyosos
qu' encar' la nostra terra es catalana!

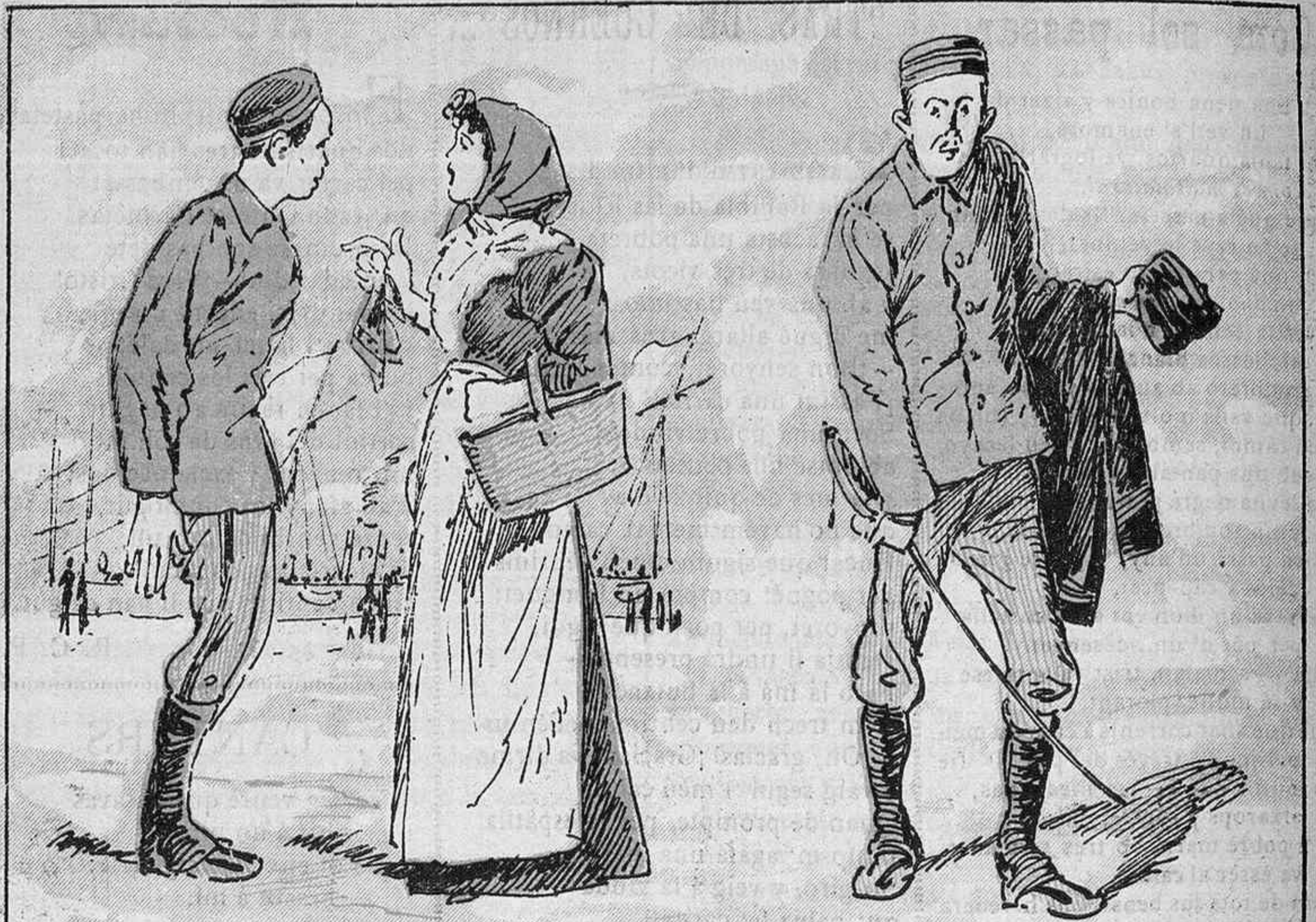
Mientras la blava mar mansa y serena,
besi la bella costa de ma patria
fenthi caricias sempre amorosida
com mare que somriu á sa maynada,
y ab constancia vigili á gent traydora
que duenyos volen ser de nostras casas,

ab goig sempre dirém y ab front altívol,
qu' es nosrra terra avuy ben catalana!

Mes ¡ay! que si algún día, ab greu martiri;
pe 'l entorn no veyém gorras moradas;
ni rojas barretinas, ni las bellas
y blancas mantellinas per la plana;
y que la inmensa mar blava y tranquila
no 'ns acaricia ja com feya antes;
y que en compte de mansa revoltosa
tot de sopte 's tornés la nostra platxa;
y deixés lo pás lliure á gent traydora
que á despit volen ser amos de casa,
llavors á nostres fills los hi diriam,
acotant tots lo rostre, ab veu ben baixa:
—«Anemsen tots plegats á estranyas terras,
qu' aquesta terra avuy no es catalana!...»—

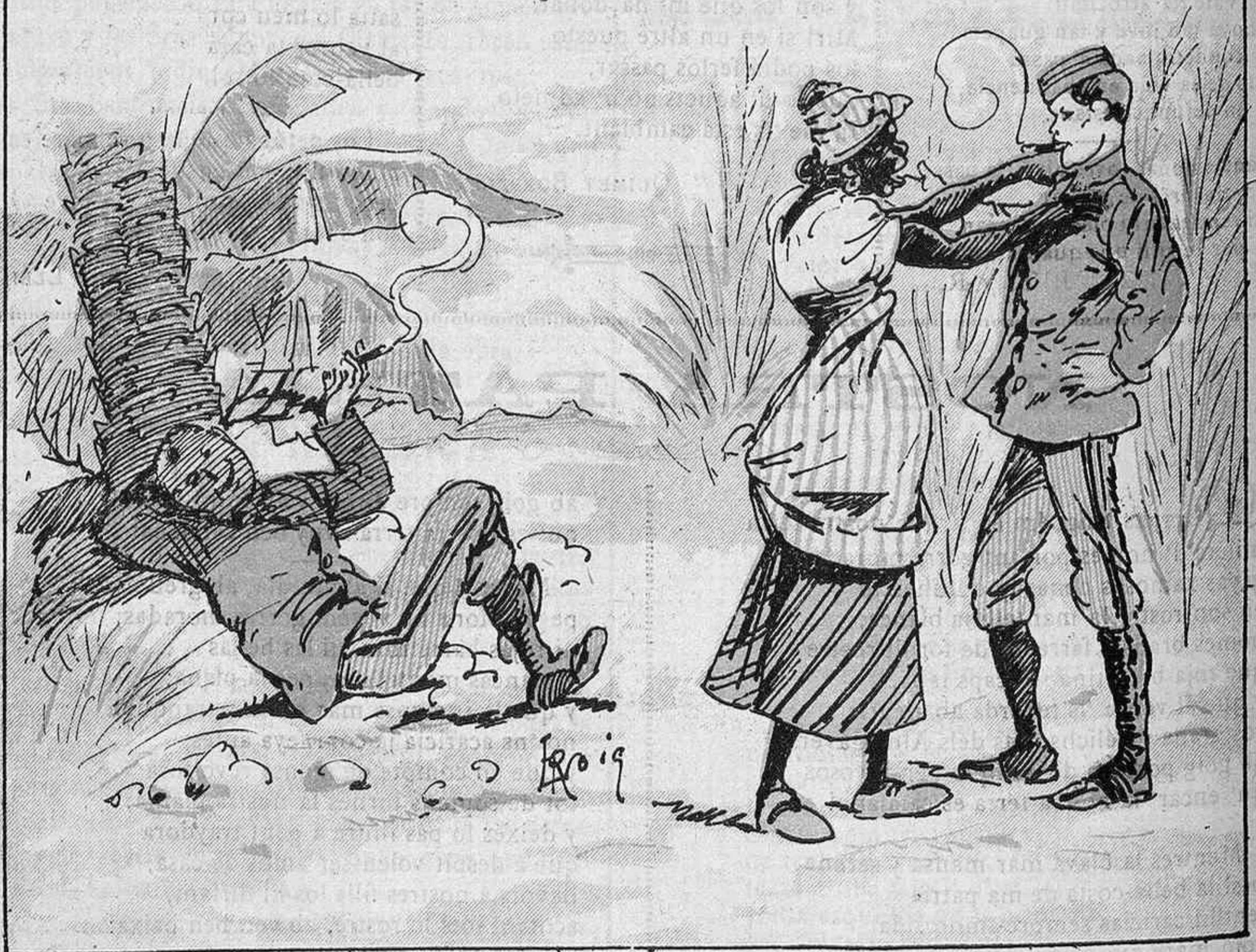
UN A. VENDRELLENCH.

LOS DE CUBA

—Ojo, Llopis, qu' aquella es terra calenta.
—Ridios... si toas son negras
—També ho son 'ls rehims y bastant t' agradan

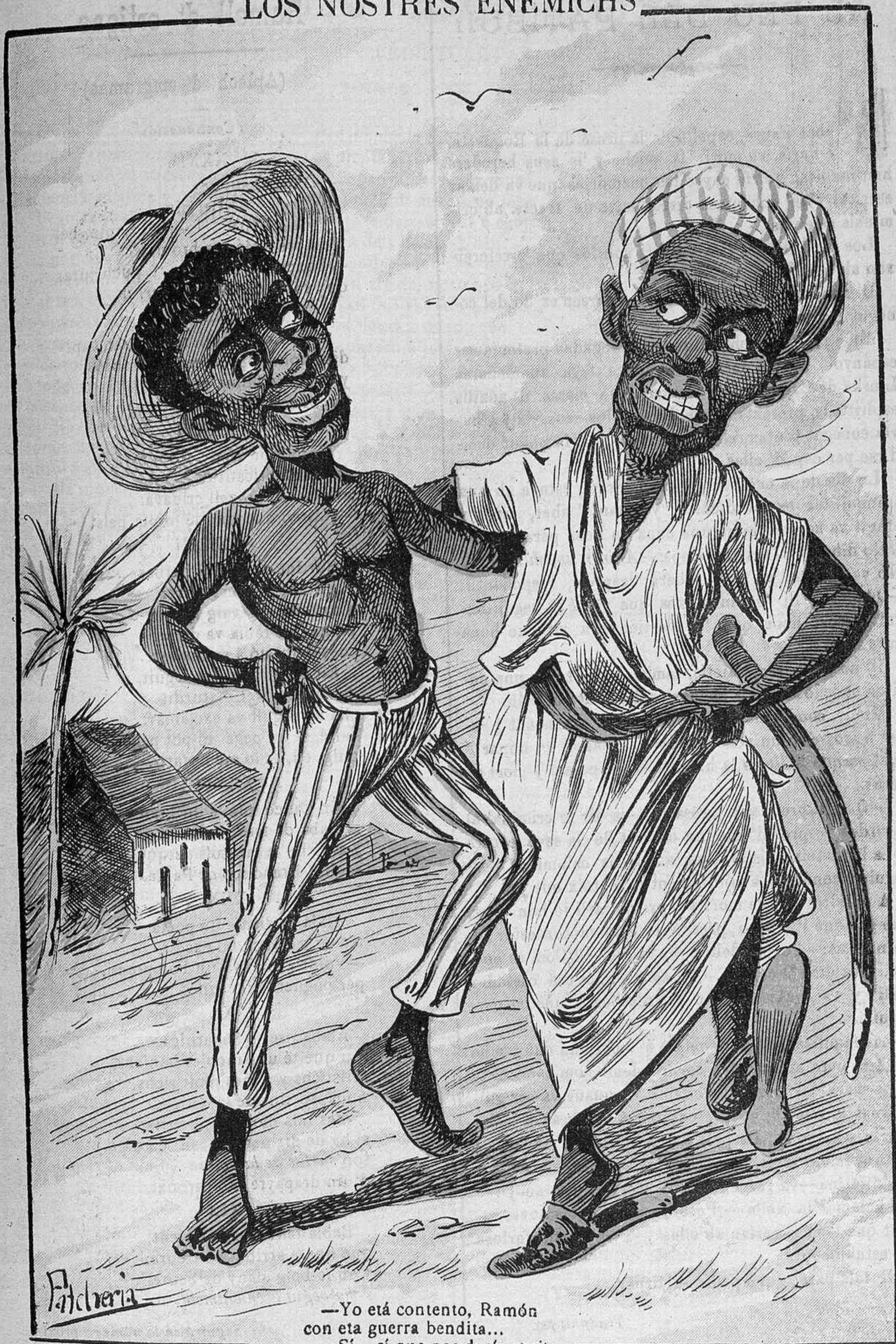
—Molt será que no 'm tallin alguna cosa per allí dalt...!

—Ja hi som... Si aixó es guerra...

—Yo te querer mucho.
—(Ja tinch gana pero... si aixó sembla 'n Ravachol del Parque.)

LOS NOSTROS ENEMICHS

—Yo etá contento, Ramón
con eta guerra bendita...
—Sí... sí que nos darán guita
otra vez en el Zanjón.

AL PEU DEL PATÍBULI.

L'abat Faure, capellá de la presó de la Roquette, á París, va morir fa poch, y 'ls seus hereders han publicat no fa gayre las memorias que va deixar escritas y qu' enclouhen disset anys de tracte ab criminals célebres.

Los capituls mes interessants son los que 's refereixen als reos de mort.

D' aquestos, 'l mes digne de parlarsen es lo del conegut Prado.

Aquell famós criminal que unas vegadas pretenia ser espanyol, altrás mexicá y altrás feya anomenarse Linska de Castillon, va reusar tota classe d' auxiliis espirituals, pretextant que durant los seus viatjes havia conegut tantas religions que no havia pogut decidir-se per cap d' ellas.

Lo dia de la execució, al matí, Prado estava ab una tranquilitat extraordinaria, y quan l' abat, trist y afligit va acostarshi ab una copa de licor pera confortarlo dihentli al mateix temps: —*Animo, amich meu*, lo reo va mirarsel ab casi soberá despreci, responhentli: —¿Animo? Si 'n tinch mes que vesté... begui, begui aquest licor que 'm destinava á mí que bona falta li fá.

D' un altre reo, Mielle, també se 'n troba una curiosa anecdota en las memorias del abat parisién.

Mielle, condemnat á mort per haver assassinat y tallat á trossos á un venedor de gallinas, li va donar l' abat perque la llegís la historia de la passió y mort de Jesús.

—Quin llibre mes interessant—va dir lo criminal al sacerdot després d' haverse enterat de la seva lectura —es la mateixa historia meva... Jesús calumniat, perseguit y condemnat injustament lo mateix que jo.

A un altre reo de mort va preguntarli lo bon abat, que per qué l' havian pres, á lo que va contestar ab gran flemma:—Per un delict de cassa. —¿Com es possible? va dirli 'l capellá. —Si, senyor, jo era cassador furtiu y vaig cassar á un guarda-bosch que 'm perseguia.

Las familias dels sentenciats á mort han dat també materia pera apuntes tan sorprendents com cómichs.

La mare del criminal Vodable en quant va ser guillotinat lo seu fill, va presentarse á la presó á reclamar la seva roba. Després de rebre-la, va exclamar: —Aquí faltan unas botas.—Se las va posar per anar á la guillotina—va respondrerli l' alcaide.—¿Granuja!—va exclamar la vella —¿Posarse unas botas novas sabent que l' enterrarian ab ellas!... Y va sortir furiosa del establiment.

De tals pares ¿qué podía sortirne?

Traduhit per

PEPET DEL HORT.

Ramell d' ortigas

(Aplech d' epigramas)

(Continuació)

XXXIV

—¿D' hont surts?

—Del niu.

—¿Bé, home, bé!

¡Sempre estás per bromejar!

—Donchs, créume, jo 't puch jurar que surto del *Niu... guerrer*.

XXXV

—Oh! Lo meu fill té un gran cap!— diu molts cops lo senyó Ambrós, y lo pobre home no sab que 'l seu fill... es un *cap gros*.

XXXVI

Un pintor que 's disputava ab cert fabricant de vels, mirant un pinzell cridava: —¿Mireu que aixó té molts pels!

XXXVII

Surtint de casa 'l barber y passant per cert carrer, á un home jo vaig réptar perque ab rábia va donar cops de bastó á sa muller.

Ell callá; mes, tot seguit, deixantme fret y aturdit ella ab orgull va exclamar:

—Bé, si 'm pega 'm pot pegar; puig, éll, es lo meu marit.

XXXVIII

En Quico que 's un gran maula s' alaba de tení 'l de; y aixó ho fa tan sols perque se diu: Francisco de Paula.

XXXIX

Aixís va dirme un poeta tronat y franch en excés: —Voldria guanyá un bon premi... per poguerne fer dinés.

XL

Alabantse 'n Sagarniga, diu que té uns mobles bonichs, artístichs y á mes molt richs, nous, surtint de la botiga;

mes tals mobles, (la vritat s' ha de dir per mes qu' éll diga,) son *surtits de la botiga* .. d' un drapayre molt tronat.

XLI

Bebía tant ví en Climent, que fins l' arribava á treure; y ab lo boig afany de beure... s' ha begut l' enteniment.

Seguirá en lo número próxim.

Gracia, 1895

FRANCISCO LLENAS.

A UN DE CUBA

(EPISTOLETA)

AMICH Panxo: 'Ls espanyols qu' encare tenim *patxorra* y paciència y calma y temps per' llegir la *prensa* nostra, ja estém cansats, tips y cuyts de las noticias que porta d' un mes á n' aquesta part referents á n' aquets *boyras* d' insurrectes d' eix país que gastan molts... pró molts *agallas* volent tots ells una independència á costa de la sanch de nostres fills que al Rey serveixen... per forsa. Home; m' has de fé' 'l favor de dilshi á n' aquets que voltan per l' isla movent soroll y alarmant á tot' Europa, que si de la pátria 'l jou 'ls carrega ó bé 'ls fá nosa, preferint lo que se 'n diu

l' *Autonomía* mes boja, es dir, la separació d' Espanya, fassin la proba un parell d' anyets no mes y que 's deixin posá á sobre la má dels Estats-Units.., 'm sembla—me caso ab ronda— que si are del nostre pá trovan qu' es seca la molla, prou haurán de rosegat crostó sech á totas horas que no 'l podrán pas pahir, ni 'ls passarà de la *gorja*.
Dígali á n' en Guillermon, á n' en Maceo y la colla de pinxos filibusters que mouhen tanta tabola, (perque al cap-de-vall tots son uns plagas de la parroquia) que creguin á n' en Pepet qu' es un xicot dels de l' olla, félshi veure lo que 't diu

un espanyol sense gloria, ni recursos, (pero ab mes patriotisme—aixó ja 't consta— que diners); si s' han cregut que fent á Espanya la contra serán lliures, tots plegats son uns beneys poca-soltas.

Aconsella 'ls, de ma part, qu' es millor que ho deixin corre, ó sino 't dich, que si vinch... ¡quin juli!... No serán bromas.

Alante. Dóna expressions á n' en Calleja, si 'l trovas, y á n' en Lachambre.

Esperant la teva carta-resposta, conta sempre ab l' amitat del teu company

Pau Garrofa.

PEPET DEL CARRIL.

UN POM DE FLORS

Intima

AVUY vull fértén, hermosa, de flors un escullit pom, posant al mitj una rosa qu' es la flor mes olorosa la flor que porta 'l teu nom. Aixís com es la reyna ella, de tota classe de flor hasta quan sols es poncella, tu qu' ets més hermosa qu' ella ets la reyna de mon cor. De la rosa en lo costat hi posaré un pensament perque vegis, mon bé aymat, que may de tu m' he olvidat puig hi penso á tot moment. Després una violeta pera poguer demostrar qu' ets molt modesta y discreta y com també ets senzilleta un llici hi podré posar. Pera á aquest ramet dar fi fullas verdas al voltant posaré, y veurás així que vuy casarme ab tú, sí tens bona cosa d' *argent*.

UN ÈMUL DE CUPIDO.

ACUDIT

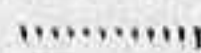
- ¿Veus aquest home? li deya un día un graciós á un seu amich
—Si...y qué?
—Donchs ha aixugat molts llágrimas.
—Deu ser rich.
—No... es fabricant de mocadors de butxaca.

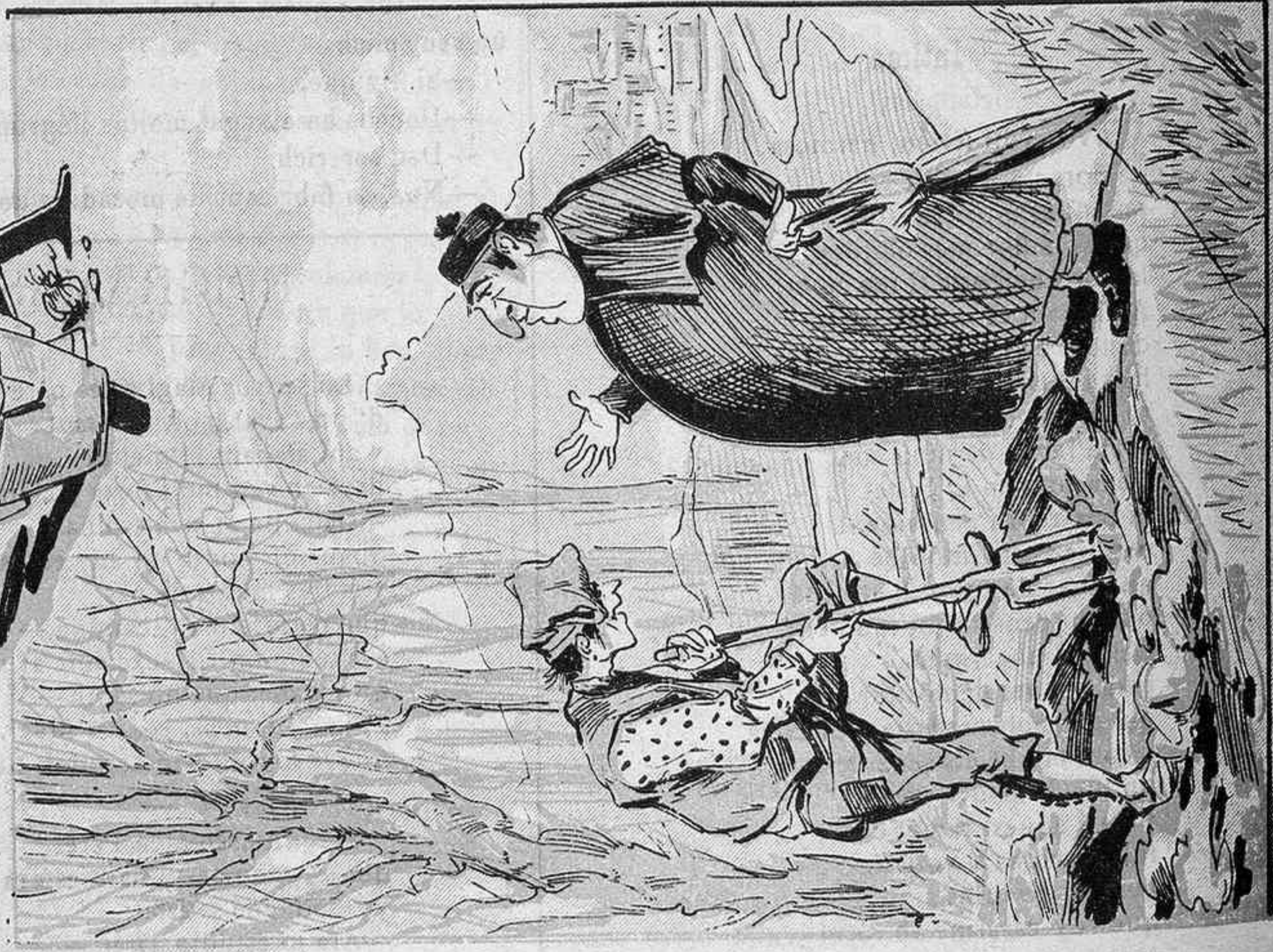
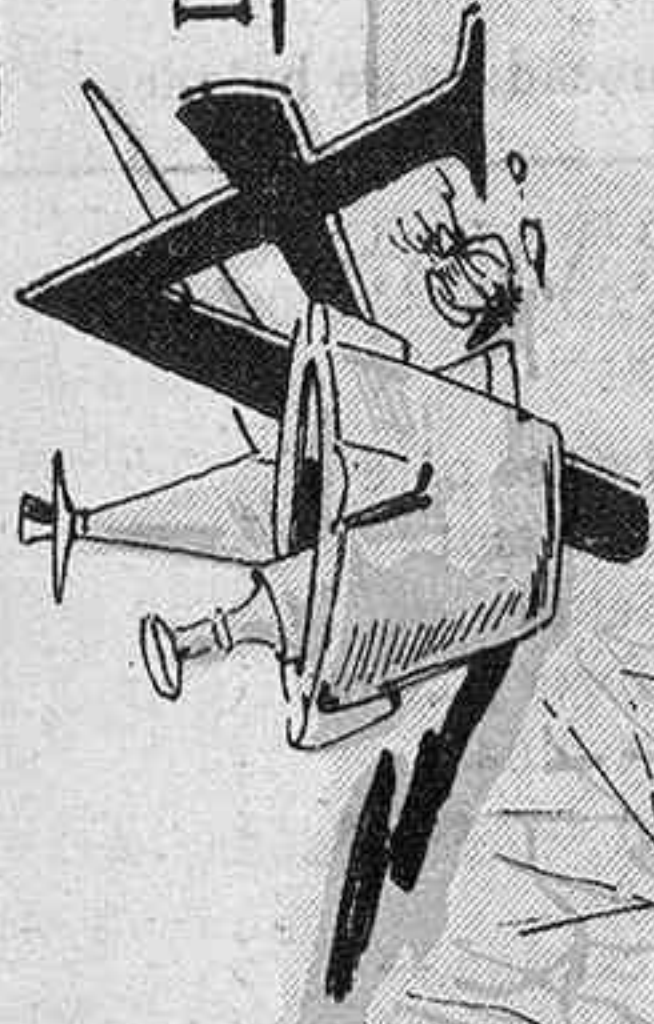
EPIGRAMAS

Lo senyor Magí n' es pare d' un xaval molt rebassut y ahí alabant lo menut deya ab veu molt forta y clara:
—Calculin si será espina quan sols conta un any escás y fa tres mesos de pas que perfectament camina.—
—¡Redimontri!—exclamá al punt un jovenet que ho sentí.—
¿Digui, donchs, senyor Magí, que 'l seu fill deu ser molt lluny?

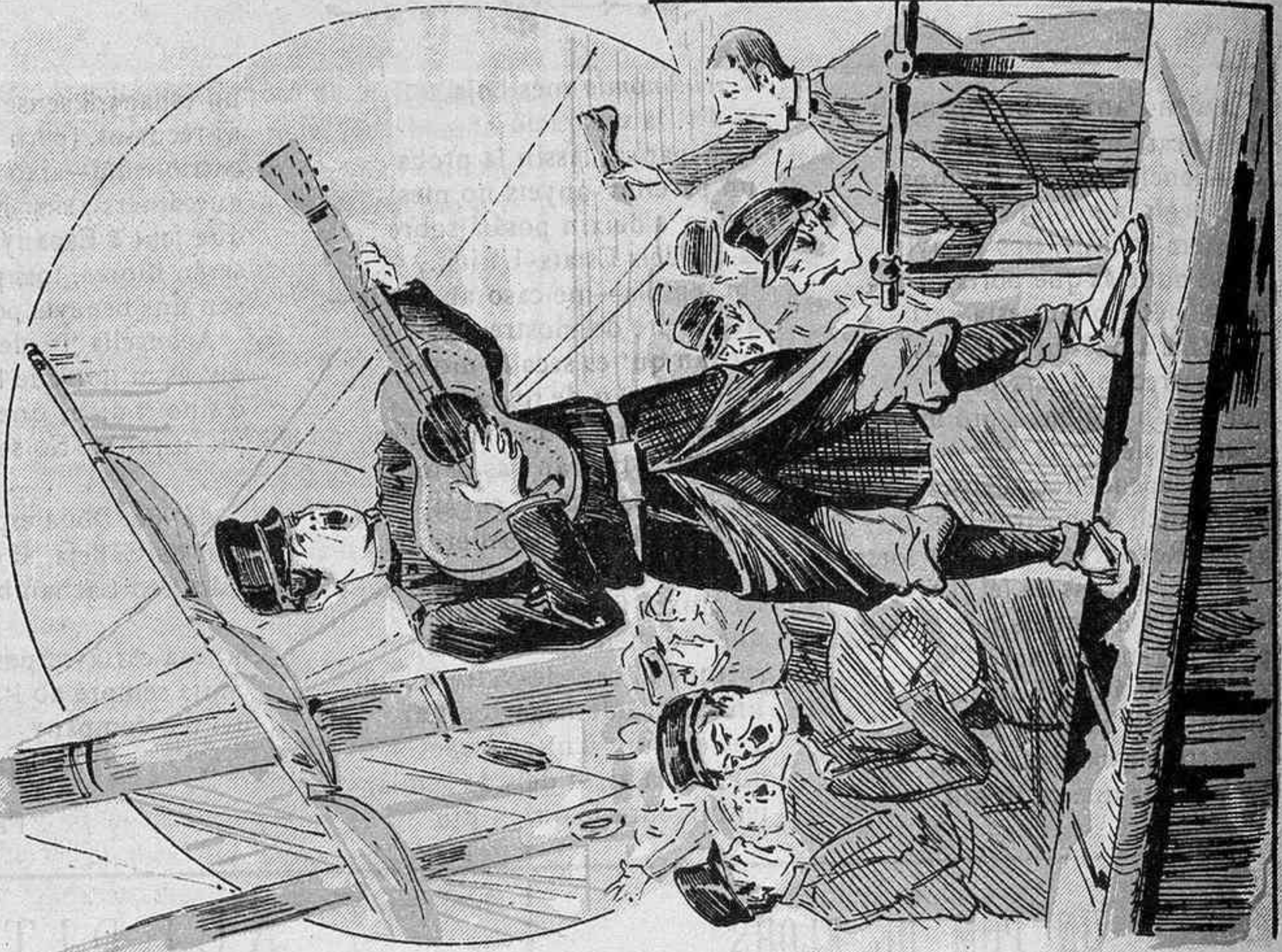
Preguntaren á en Peret qu' es lo que estudiant estava; y respongué satisfet:
—Ara jo estudio Dret.—
(Y era que no s' assentava.)

SANCH DE CARGOL.

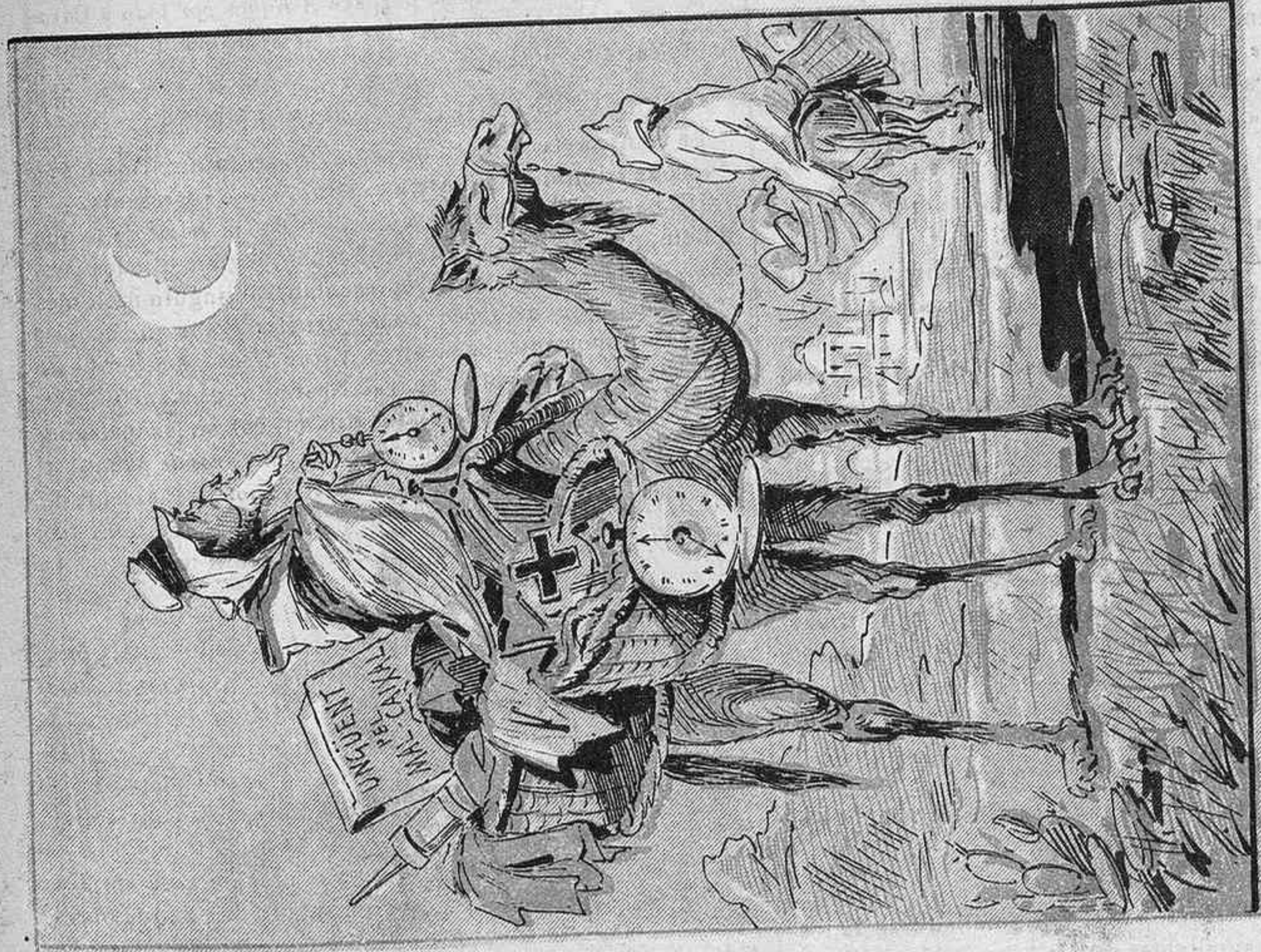

—Ja observas lo dejuni, Garbat?
—Si, mossén Tarrugada; pero també observo una altre cosa i'vatua nellí y es, que tant si minjo tay com si minjo peix lo qu' es jo sempre 'm veig magre y vos- té igracias á Deut' ab tot y dejunar s' infla y s' infla com las bufetas de llart.

«En tu fuerte pinto un pino en tu ventana una perra y en Cuba... muchos laureles para hacerte capitana.»

Arribada triunfal de Ali-Oli-Tasta-Buf-As-Jamal- Aja á las blanquejadas portas dels aduars de Marra-mau.

—Brindo el bou al presidenta y als hombras savaisats...
—Millor seria, valienta, ¡que anessiu á rentá 'ls plats!

Al meu amich J. Euras

—¿Dius que vols coneixe la meva gafeta? donchs lo seu retrato vaig á fer-te al punt:

Es una morena tota d' una pessa
ab dos ulls com duas capsas de betúm.

La cara grabada pitjó qu' un anunci,
'l nás té l' hetxura d' un barret dels clowns,
'l cós una jerra, las mans de camálich,
y 'ls peus li viatjan dintre dos bressols.

No té mes alsada qu' un carbassó ab potas
y es lo seu ofici treballá al cuixí,
cada pam de punta li val dugas pelas
trova l' aygua humida, y per 'xó beu ví,
per final es jove, (vintivuyt Novembres),
¿qué 't sembla t' agrada la pinta? ¿oy que sí?—

MIGUEL SERRATS.

Teatros

NOVETATS

Del drama *Llas que no lliga*, estrenat dilluns últtim se 'n parla en la «Crónica de la setmana.»

S' ha estrenat lo ball *Flora*, que a nostre entendre no té altre pretext que mostrar que la Sreta. Monroc sab també executar la dansa serpentina. Fou ab justicia sumament aplaudida.

«*La redoma*» hace ver que se va y vuelve, puig si be en los dias feyners ha fet festa pera representarse l' aplaudit drama *Llas que no lliga*, en los dias festius s' exhibeix pera omplirse lo teatro de gom á gom.

S' está ja preparant l' espectacle sacro *Jesús de Nazareth* ab lo mateix sorprendent aparato que tant cridá l' atenció l' any passat.

Pera avuy está anunciat l' estreno del drama del senyor Godo *La Pubilla de Caixás*, qual reparto publiquem apart.

Are si que no 's poden queixar los que van redera de Novetats en busca de novetats...

ROMEA

Bonas entradas ha conseguit en aquets últims vuyt días, aquest popular teatro.

Flor de un día y Espinas de una flor per la distingida primera actriu senyora Parreño, lográ una execució acabada, alcansant molts aplausos.

Tenorios lo diumenge á la tarde conseguí lo condecoració del quadro havent quedat la taquilla sense palcos á las primeras horas del dematí.

Lo próxim dilluns tindrà lloch lo benefici del Sr. Pinós ab *La copa del dolor* producció del comens del nostre teatro.

TÍVOLI

La companyia del llanto continúa exercint ad majorem Dei gloriam. L' éxit deu ser bastant duptós quan dilluns sense dir oste ni moste, ni tús ni mús, ni h, ni r, (estil Garabito de *La Redoma*) se suspengué la funció y aixó que lo Tívoli es lo teatro en que nunca se suspenden las funciones á causa del mal tiempo.

¿Que dimoni, donchs, hi hagué?

Y donchs, Sr. Elías, que sols guarda las bellas de la companyia pera los sábados y domingos?

CATALUNYA

Continúa lo célebre Rossell fent entramaliaduras de las sevas que fan passar agradables vetllas á la concurrència.

Lo repertori que s' ha executat fins avuy no ha ofert altra novetat que la de pendrehi part lo popular actor, pero

que á la distingida concurrència qu' assisteix diariament, ja li ha bastat.

Segueix preparantse *El tambor de granaderos* dels senyors Sanchez Pastor y Chapí, y com per lo estreno vindrán los autors, dit está que están preparantse una razzia de obras dels dos autors.

GRAN-VIA

La acertada adquisició de la tiple Sra. Millanes, se veié patenta en lo desempenyo de la Antonelli en *El duo de la Africana*, puig que feu gala de la preciosa veu de soprano que posseheix, además de la intuició artística que ha lograt adquirir, en lo trascurs del temps que 's dedica en lo teatro. Sense temor de que se 'ns tatri de exagerats, podém assegurar que la Antonelli de la Millanes, es una de las que ha sigut mes ben interpretada (sinó la primera) en nostres teatros.

La enhorabona donchs per tant acertat ajust á la Empresa. Tóquila amich Güell.

Llástima fou que los demás personatjes no estiguessin á la mateixa altura, pero donadas la voluntat y condicions dels artistas, creyém que en las representacions que de tan afortunada obra se vagin donant, lograrán millor conjunt. ¿Vritat que vosté hi fará los possibles Mtre. Ferrer? Aquell coro de la murmuració, fa murmurar de vritat. ¡Pero per lo malament!

La Empresa per sa part sabém que també hi fará algun céntim de gasto, sobre tot ab una decoració nova en lo tercer quadro y presentació del final.

Diumenge debutá la tiple Srta. Anglada que además de bonica veu, té una dallonsas figura que fa conmourer y priva de que un estigui fixo a la butaca. Nada... que dió el ópio.

Apa, donchs, que ab tant bon duo de tiples se pot fer un repertori escullit y ameno.

Pera dissapte sabém se prepara *A Roma por todo y Caramelo* además del consabut *Duo de la Africana* que quedará en lo cartell per temps.

CIRCO EQUESTRE BARCELONÉS

La companyia infantil de sarsuela del mestre Bosch segueix de triunfo en triunfo á cada obra que representa.

Hi ha que veurels pera creurer en la vritat de lo que dihém, puig ab la poca edat que tenen, logran que los personatjes de las obras que representan, obtinguin molt mes relleu del que hi saben donar artistas grans que ocupan plassas importants en teatros y que 's creuhen ser hasta insustituibles. No volém senyalar pera no fer blanco.

Com á aseveració de lo que dihém, bastan las malagueñas que la Remedios Rodrigo canta en *Toros de puntas*; lo Peleón de Pilar Mateus en *Certamen Nacional*; l' arcalde de *Los Africanistas* per en Peguero, y lo Giuseppini de *El duo de la africana*, per en Palop y... etc., etc, en fi tots.

EDEN CONCERT

En aquest teatro segueix representantse ab lo mateix éxit que 'l día del estreno, la divertidíssima comedia en un acte y en prosa ¡*Tot queda á casa!* fent reventar de riure á la concurrència. Ja van 13 representacions alternadas, lo qual demostra la gran aceptació que té, si 's considera que 'l género sarsuelero es lo que domina en aquest petit colisseu.

La vritat es que to's 'ls artistas que prenen part en ¡*Tot queda á casa!* treballan ab gust com si 's tractés d' una obreta escrita expressament per ells. La Obregon, deliciosa; la Molgosa, acertada; 'n Lopez, molt bé, y 'n Planas, inimitable.

UN CÓMICH RETIRAT.

ASSUMPTOS D' ORIENT.

--No 'ls fem ballar mes ¡pobre gent!
--Tiba, tiba que ja 'ls ho farem pagá car.

A N T E S N O T E C A S E S . . .

A mon amich CARLOS MARTÍ

ELL: jove; molt elegant;
de figura irreprovable;
caràcter dócil y amable;
parlar sério, d' home gran.
Plé d' alegría 'l semblant
y 'l cor plé de deliciosos
sognis, y de voluptuosos
quadros d' amor y ventura,
sense fel, sense amargura
é igual que las flors, hermosos.

Ella: ¡Oh, quina figura!
cara d' àngel, serafí,
fada, deesa. ó cosa així,
y las formas d' escultura.

Sa ignocencia de criatura
en son rostre 's veu pintada,
y en lo qu' es neta, endressada,
franca y senzilla, 's veu clá
que quan se casi será
una perfecta casada.

Ell y ella pe 'l passeig
's van veurer; dos monadas,
paraulas dolsas, miradas,
es maca; vosté no es lleig...

Y seguint lo traqueteig
qu' hi havia en son foro intern,
van jurarse amor etern,
y aquest tant los feu somniar,
que creyan poguer cambiar,
casantse, en un cel, l' infern.

¡No 't dich jo si s' estimavan!
Y de monadas ¡bé 'n feyan!
per tot allá ahont se veyan,
á enraonar s' aturavan.

Tots los altres que passavan
y 's ficxavan ab aixó,
deyan: *Ab quina afició*
s' estiman aquest parell...
En sí, vaja, qu' *ella y ell*
's volian de debó.

Succehí que al cap de un any
van deixar de ser promesos,
y ab lo llás d' himeneo presos,
va calmarse son afany.

Y no pensant ab lo engany
que 'l pler los podia dar,
van sapigué aprofitar
la ocasió qu' es mes propicia
per ferho, y de la delicia
del casament van gosar.

Pero després van vení
los moments de reflexió;
y 's vá cambiar tot alló
de ventura y goig sens fi.

Comensaren á sentí
un cansansi de gosar;
comensaren á pensar
ab buscar delicias novas,
y *ell y ella* van dar probas
de cansarse d' estimar.

Varen creixer los disgustos

y 'l fastidi cada día;
éll parlava, ella 's dormia,
tenian diferents gustos;
los escándols, crits y sustos,
aumentaren qu' era un gust,
y, vaja, feyan tot just
sis mesos qu' eran casats,
y ja estavan separats
tant si era just com injust.

Avuy *éll* va pel carré
com un boig; com un idiota;
dihent que en lo cor no li brota
cap afecte, ni hi sent ré.

Ella treballa ab dalé
y apesar de que es honrada,
s' ha de veurer difamada
per la gent baixa é inculta,
puig que creu que no ho resulta
la dona qu' es divorciada.

Martí: Quan hagi arriuat
lo cas d' escullí la dona
per casarte, reflexiona
un xich sobre 'l qu' he explicat.

Y un cop ho hagas esbrinat,
que 't serveixi d' experiència
desitjo, y que ta existencia
no malogris al dá 'l sí;
puig á voltas fa patí
de cárrechs de conciencia.

J. BUÉ VENTURA.

Campanadas

Lo Sr. Ferrer y Codina ha negociat ab l' editor del setmanari *L' Aureneta* l' impressió de la seva última comedia en tres actes *La Suripanta* qual periódich comensará la publicació en lo número de la setmana entrant.

A Londrés un treballador que de molt temps no tenia treball va degollar á la seva dona y sis fills, suicidantse després.

Massa radicalisme?

Segóns un periódich á Figueras l' arrendataria de cédulas 'n volia fer pendre fins als que havían deixat d' existir.

'Ns queixavam quan de la recolecció se 'n cuidava 'l goberner...

Ja ho vaig dir jo quan va passar *la cosa* á mans d' un caballero particular... ¡espereuse!

¡No van anar á la *corrida* de las nenas toreras?

Alló va ser la mar!.. Pero hi faltan picadoras... y las cabras tindrian de tenir més hervas.

L' negoci fora segur.

Diu *El Diluvio* que ara *La Publicidad* té menescal. Aixó es gravel!... casi bé hauria de tornar á sortir lo sant Cristo grós.

Ja ho veig... no pot prodigarse gayre. Aviat no se 'n faria cas.

Diu algún periódich que los obsequis rebuts per 'n Martí Camps al extranger no tenen rés que veurer perque la nació espanyola los rebés com á propis.

Gracias per la part que 'ns toca.

Pero aixó, al menos, no 's diu.

Lo célebre capitá Ariza ha sollicitat y á la quenta se li ha concedit, lo passar á Cuba á ferse cárrech d' una guerrilla.

Que tinga mes sórt que á Melilla hont aviat li van dar las dimissorias.

Es vritat qu' allí matava paisans de 'n Sidi-Brisha...

¿Saben alló de que s' havían trovat no se quantas bombas explosivas ab la seva corresponent metxa?

Donchs sembla qu' ha resultat una filfa.

Y no se li podria fer rés al inventor de la noticia?

Aquest si qu' es anarquista pur si no ho ha inventat.

A vuy dijous tindrà lloch en lo Teatro de Novedats l' estrenu d' un drama de costums ampurdanesas, en tres actes y en vers original de don F. X. Godo, titulat: *La Pubilla de Caixàs*, posat en escena per lo primer actor y director don Enrich Borrás y baix lo següent reparto: *Elena*, Sra. Ferrer; *Angeleta*, Srta. Fontova; *Lluiseta*, Srta. Guinà; *Abdón*, Sr. Borrás (E.); *Nasi*, Sr. Virgili; *Sr. Miquel*, Sr. Pigrau; *Ambrós* Sr. Gimenez; *Andreu*, Sr. Borrás (J.); *Joan*, senyor Bonnin; *Antón*, Sr. Carnicero. Lloch de l' acció: Cabanellas.

Ja tenim prohibida la elaboració del *siero antidiptèrich* hasta que vinga lo *visto bueno* de Madrid.

En cambi 's pot vendre 'l *siero Roux* pet totas las provincias d' Espanya y en tot lo temps que tardi á venir la aprobació, que, ab la rapidés d' expedienteig que té lloch en la nostra nació, pot tardar alguns sigles en arriuar, podrán los extrangers fer lo seu agost en perjudici de la gent de casa.

Sembla impossible hasta 'l punt que 'ls nostres governs s' interessan per la salut del poble!

L' eximi poeta don Frederich Soler (Pitarra) segueix estacionat en sa penosa malaltía, sens tirar avant ni enrera.

Lo dissapte tindrà lloch en lo teatro de Port-Bou la representació de *Tenorios!*

En Figueras va alcansar lo passat dissapte un éxit extraordinari la mateixa producció.

Sembla que prompte desapareixerá de la publicació un setmanari catalá que fa poch ha sortit y qual nom 'ns callém.

No 's perdrá gran cosa y sempre será una serpeta menos.

BIBLIOGRAFIA

Hem rebut un exemplar de l' *Almanach Modernista* de la Literatura Catalana, coleccionat per lo reputat poeta Joseph Aladern.

Forma un tomet de 56 páginas en tamany octau ab impresió que deixa bastant que desitjar, venentse al preu de 2 rals.

Forman las composicions del text, entre notables plomas, altrás de bastant desconegudas, pero en con-

junt no son lo que assegura la portada «escrit p' *els mes notables literats*»

(A nostre veurer alguns ne faltan á colaborarhi.)
Agrahim l' atenció.

Lo reputat autor dramátich D. Francisco X. Godo, ha tingut la amabilitat de remetre'ns un exemplar de sa bonica joguina *Lucrezia Borgia*, escrita en vers catalá y estrenada ab brillant éxit en lo Teatro Romea en la nit del 11 Janer passat.

Remerciém l' envio.

Telegarmas

de nostres mes noticieros periódichs

Madrid, 12.—8 matí.—Lo fill de Céspedes ha sortit de París pera New-York.

Idem, 12.—9 id.—Lo fill de Céspedes no ha sortit de París pera New-York.

Idem, 12.—10 id.—Lo general Polla-vella segur que será nombrat Capitá general de la Isla de Cuba.

Idem, 12.—11 id.—Lo general Calleja seguirá en la Capitanía general de Cuba.

Idem, 12.—12 id.—S' insisteix en afirmar que lo general Polla-vella anirá á encarregar-se de la Capitanía general de Cuba.

Idem, 12.—1 tarde.—Se confirma que seguirá en son elevat cárrech en la Isla de Cuba lo general Calleja.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI

PREUS DE SUSCRIPCIÓ: ✦✦

Espanya y Portugal, trimestre.	1'50 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, id.	2 " "
Extranger, id.	2'50 " "
Número corrent.	0'10 " "

NOTA.—Tota reclamació podrá dirigir-se á l' Administració y Redacció del periódich

5, SAN RAMON, 5 - BARCELONA.

LITOGRAFIA BARCELONESA

de Ramón Estany

5, Carrer de Sant Ramon, 5 - BARCELONA

Litografia Barcelonesa
 DE RAMÓN ESTANY
 5, Sⁿ Ramon, 5.
 Barcelona
 ESPECIALIDAD en CROMOS y RECORTES de todas clases para ANUNCIOS INDUSTRIALES.
 PROGRAMAS, MENÚS, etc etc
 PRECIOS SIN COMPETENCIA

SENYORETAS TORERAS

¡Cabayero... por usté
que es un barbián salerosol
v quiera el Dios poderoso
no m' esquinsin 'i rulé.

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

La prima es una vocal,
preposició la segona
y la tersa molt bé 't dona
una nota musical.
Si ab aixó que jo t' hi dit
no la trovas tot seguit,
te diré que 'l meu Total
es nom de dona com cal.

PEPET DELS CANARIS.

ANÁGRAMA

Vaig pegar un cop de tot
é la dona de 'n Pasqual
perque va entrá en lo meu hort
y se 'n va emportá un total.

LLUIS MORÉ.

MUDANSA

—¿Ahont tot, donya Mercé?
—A comprá un xich de total;
y vosté ¿ja 'n tot potsé?
—¿Quí... jo? Sí: de ca 'n Marsal.

TERESA PEITX.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1—Consonant.
- 3 5—Nota musical.
- 1 5 6—Animals la fan.
- 3 9 1 2—Ciutat d' Italia.
- 1 7 6 2 8— » »
- 1 2 8 7 6 2—Poble ultramarí.
- 2 6 1 5 8 2 3—Poble de Catalunya.
- 4 9 3 8 5 6 6 2— » »
- 1 2 3 4 5 6 7 8 9—Nom d' home.
- 4 5 6 5 3 7 8 2—Nom de dona.
- 4 2 3 3 5 3 2—Un advocat ne té.
- 3 2 1 9 8 2—Nom de dona.
- 7 3 5 8 5— » »
- 4 2 6 6—Carrer de Barcelona.
- 2 1 9—Los mossos ne tenen
- 2 1—Per pescar.
- 5—Vocal.

A. GANDOL.

TRENCA-CAPS

G. Tragade

Osuna

Formar ab aquestas lletas deguda-

ment combinadas lo titol de una co-
media catalana.

RAMÓN CARITG.

GEROGLIFICH

∴ + ∴
T I D
II
+ +
3

PERE CARRERAS.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NUMERO 340

Xarada.—Ca—ma—le—ón.
Ters de sílabas.—TO MA SA
MA NE LA
SA LA DA

Anagrama.—Mora.—Roma.
Logogrifo numérich.—Triangul.
Geroglífich.—Per llassos las donas.

Lit. Barcelonesa de Ramón Estany
=5, Sant Ramón, 5 —BARCELONA=